Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2025 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ЖАГСААЛ, ЦУГЛААН ХИЙХ ЭРХ ЧӨЛӨӨНИЙ ТУХАЙ
/Шинэчилсэн найруулга/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ
НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь Монгол Улсын Үндсэн хуульд заасан тайван жагсаал, цуглаан зохион байгуулах, оролцох эрх чөлөөг баталгаажуулах, жагсаал, цуглааны үед нийтийн хэв журмыг хамгаалах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөний хууль тогтоомж

2.1.Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөний хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, энэ хууль болон эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

3.1.Энэ хууль дараах харилцааг зохицуулахгүй:

3.1.1.төрийн эрх бүхий байгууллагаас зохион байгуулж байгаа хүндэтгэл болон ёслолын жагсаал, цуглаан;

3.1.2.хүн, хуулийн этгээдээс зориулалтын байгууламж болон олон нийтийн газар зохион байгуулж байгаа спорт, соёл урлаг, үзэсгэлэн худалдаа, бизнесийн үйл ажиллагаа болон тэдгээртэй адилтгах бусад арга хэмжээ;

3.1.3.төрийн байгууллага, нийтийн эрх зүйн этгээдээс зохион байгуулж байгаа хурал, уулзалт, хэлэлцүүлэг, мэдээлэл болон үйлчилгээ үзүүлэх өдөрлөг болон тэдгээртэй адилтгах бусад арга хэмжээ;

3.1.4.улс төрийн нам, эвсэл, сонгуульд нэр дэвшигчээс иргэн, сонгогчидтой, төрийн бус байгууллагаас гишүүн, дэмжигчтэй хийх хурал, уулзалт.

4 дүгээр зүйл.Нэр томьёоны тодорхойлолт

4.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томьёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

4.1.1.“цуглаан” гэж хоёр ба түүнээс дээш тооны хүн ижил зорилгоор нийтийн эзэмшил эсхүл, хувийн өмчлөлийн газарт цуглаж, үзэл бодлоо илэрхийлж байгаа үйл ажиллагааг;

4.1.2.“жагсаал” гэж хоёр ба түүнээс дээш тооны хүн хот, суурингийн гудамж, талбайгаар зохион байгуулалттайгаар жагсан явж, үзэл бодлоо илэрхийлж байгаа үйл ажиллагааг;

4.1.3.”тайван жагсаал, цуглаан” гэж хүн, хуулийн этгээд, хуулийн этгээдийн эрхгүй байгууллага тодорхой асуудлаар үзэл бодлоо олон нийт, төрийн байгууллагад хүргэхдээ хуулиар хориглоогүй нийтийн эзэмшил болон хувийн өмчлөлийн газарт хүчирхийллийн шинжгүй, оролцогчдын зан байдал тайван амгалан, иргэн, байгууллагын хэвийн үйл ажиллагаанд саад учруулахааргүй байгуулагдаж байгаа жагсаал, цуглааныг;

4.1.4.”хууль бус жагсаал, цуглаан” гэж энэ хуулиар хориглосон хэм хэмжээг зөрчиж зохион байгуулагдаж байгаа, эсхүл хүний амь нас, эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, эд хөрөнгөд эрсдэл учруулахуйц, хүч хэрэглэсэн байдлаар зохион байгуулагдаж байгаа жагсаал, цуглааныг;

4.1.5.“өлсгөлөн” гэж ганцаар болон хамтран тодорхой асуудлаар өөрийн үзэл бодлоо илэрхийлж нийтийн эзэмшлийн эсхүл, хувийн өмчлөлийн газар өөрийн биед хоол тэжээлийг зориудаар хорьж, түүнийгээ зарлах үйл ажиллагааг;

4.1.6.“суулт” гэж ганцаар болон хамтран тодорхой асуудлаар нийтийн эзэмшлийн эсхүл, хувийн өмчлөлийн газар үзэл бодол, санал, шаардлагаа илэрхийлж хүсэлт тавин хариу сонсохоор сууж байгаа үйл ажиллагааг;

4.1.7.“аяндаа үүссэн жагсаал, цуглаан” гэж хүн, хуулийн этгээд, хуулийн этгээдийн эрхгүй байгууллага тодорхой үйл явдалд хариу үзүүлэх зорилгоор тухайн үйл явдал болсон даруй хуран цуглаж үзэл бодлоо илэрхийлж байгаа үйл ажиллагааг;

4.1.8.”жагсаал, цуглаан хийх” гэж жагсаал, цуглааныг зохион байгуулах, оролцох үйл ажиллагааг.

5 дугаар зүйл.Жагсаал, цуглааны үйл ажиллагаанд баримтлах зарчим

5.1.Тайван жагсаал, цуглаан хийх замаар үзэл бодлоо чөлөөтэй илэрхийлэх, үг хэлэх, эвлэлдэн нэгдэх эрхээ эдлэх болон хууль сахиулах байгууллагаас нийтийн хэв журмыг хамгаалах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах ажиллагаанд Монгол Улсын Үндсэн хуульд зааснаас гадна дараах зарчмыг баримтална:

5.1.1.ялгаатай үзэл бодлыг хүлээн зөвшөөрөх;
5.1.2.хүний эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэх;
5.1.3.хүчирхийллээс ангид байх;
5.1.4 мэдээлэл нээлттэй, ил тод байх.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ
ТАЙВАН ЖАГСААЛ, ЦУГЛААН ХИЙХ ЭРХ ЧӨЛӨӨ

6 дугаар зүйл.Жагсаал, цуглаан зохион байгуулах, оролцох эрх

6.1.Монгол Улсын иргэн, хуулийн этгээд, хуулийн этгээдийн эрхгүй байгууллага тодорхой асуудлаар үзэл бодлоо олон нийтэд, төрийн байгууллагад хүргэх зорилгоор хуулиар хориглоогүй нийтийн эзэмшил болон хувийн өмчлөлийн газарт тайван жагсаал, цуглаан /цаашид “жагсаал, цуглаан” гэх/ хууль тогтоомжид заасны дагуу зохион байгуулах, түүнд оролцох эрхтэй.

6.2.Хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол гадаад улсын иргэн, харьяалалгүй хүн Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулагдаж байгаа жагсаал, цуглаанд оролцох эрхтэй.

7 дугаар зүйл.Жагсаал, цуглаан түүнийг зохион байгуулах, оролцох эрхийн баталгаа

7.1.Монгол Улсын иргэн, хуулийн этгээд, хуулийн этгээдийн эрхгүй байгууллага энэ хуулийн 10.1-д зааснаас бусад газарт тухайн байгууллагын хэвийн үйл ажиллагааг алдагдуулахад чиглэсэн аливаа үйлдэл гаргахгүйгээр жагсаал, цуглааныг зохион байгуулах эрхтэй бөгөөд энэхүү эрхийг хуульд зааснаас бусад тохиолдолд хязгаарлахыг хориглоно.

7.2.Хууль тогтоомжийн дагуу жагсаал, цуглаан зохион байгуулсан, түүнд оролцсоны төлөө хэнийг ч мөрдөн мөшгих, эрх чөлөөг нь хязгаарлах, аливаа хэлбэрээр ялгаварлан гадуурхахыг хориглоно.

7.3.Энэ хуульд зааснаас бусад тохиолдолд жагсаал, цуглаан хийхэд зориуд саад учруулах, эмх замбараагүй байдал үүсгэх, хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулагдаж байгаа жагсаал, цуглааныг албадан тараахыг хориглоно.

7.4.Ижил асуудлаар, тухайн цаг хугацаанд өөр газарт, жагсаал, цуглаан зохион байгуулах, түүнд оролцох эрхийг хязгаарлахгүй.

7.5.Өөр асуудлаар ижил газарт жагсаал, цуглаан зохион байгуулах, түүнд оролцох эрхийг хязгаарлахгүй бөгөөд энэ тохиолдолд жагсаал, цуглаан бүрийн аюулгүй байдлыг хангана.

7.6.Жагсаал, цуглааныг хуулиар хориглосноос бусад хэлбэрээр зохион байгуулах эрхийг хязгаарлахгүй.

7.7.Жагсаал, цуглаан зохион байгуулах, түүнд оролцохыг хязгаарласан агуулгатай захиргааны хэм хэмжээний акт баталж, мөрдүүлэхийг хориглоно.

7.8.Бусдыг жагсаал, цуглаан зохион байгуулах, түүнд оролцуулахын тулд эд мөнгөөр татах, дарамт шахалт үзүүлэх хэлбэрээр албадахыг хориглоно.

7.9.Жагсаал, цуглаанд тавих аливаа хязгаарлалт нь хүний эрхийн олон улсын хэм хэмжээнд нийцсэн байна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ
ЖАГСААЛ, ЦУГЛААН ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ, МЭДЭГДЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАГЧ, ОРОЛЦОГЧИЙН ЭРХ,ҮҮРЭГ

8 дугаар зүйл.Жагсаал, цуглаан зохион байгуулах, мэдэгдэх үйл ажиллагаа

8.1.Энэ хуулийн 8.2-т зааснаас бусад газарт жагсаал, цуглааныг зохион байгуулах бол 48 цагаас доошгүй хугацааны өмнө нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагад мэдэгдлийг бичгээр, эсхүл цахимаар хүргүүлнэ.

8.2.Авто замын зорчих хэсэгт жагсаал, цуглааныг зохион байгуулах бол цагдаагийн байгууллагад 72 цагаас доошгүй хугацааны өмнө мэдэгдлийг бичгээр, эсхүл цахимаар хүргүүлж, бүртгэсэн эсэх талаар хариу авсны дараа зохион байгуулна.

8.3.Энэ хуулийн 8.1, 8.2-т заасан мэдэгдэлд дараах мэдээллийг тодорхой тусгана:

8.3.1.зорилго;
8.3.2.эхлэх, дуусах хугацаа;
8.3.3.оролцогчдын тоо;
8.3.4.хэрэглэх эд зүйл;
8.3.5.цуглах, жагсан явах гудамж, чиглэл, байршил;
8.3.6.зохион байгуулагчийн нэр, хаяг, харилцах утасны дугаар.

8.4.Хүн, хуулийн этгээд, хуулийн этгээдийн эрхгүй байгууллага жагсаал, цуглааны үеэр эд зүйл ашиглахдаа нийтийн хэв журам, олон нийтийн аюулгүй байдал, бусдын эрүүл мэнд, эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэх үүрэгтэй.

8.5.Цагдаагийн байгууллага энэ хуулийн 8.2-т заасан мэдэгдлийг хүлээн авч ажлын нэг өдрийн дотор бүртгэсэн эсэх талаар бичгээр, эсхүл цахимаар мэдэгдэнэ.

8.6.Энэ хуулийн 8.2-т заасан мэдэгдлийг бүртгэхээс татгалзсан тохиолдолд үндэслэлийг тодорхой тусгасан шийдвэрийг зохион байгуулагчид мэдэгдэнэ.

8.7.Энэ хуулийн 8.1, 8.2-т заасан мэдэгдлийг хүлээн авсан цагдаагийн байгууллага тухайн жагсаал, цуглаан зохион байгуулагч, түүнд оролцогчдын олон нийтийн газар үзэл бодол илэрхийлэх эрхийг хангах, тухайн нутаг дэвсгэр дэх замын хөдөлгөөнийг зохицуулах, олон нийтийн аюулгүй байдал, нийтийн хэв журмыг хангахад шаардлагатай бэлтгэл ажлыг хангах үүрэгтэй.

8.8.Цагдаагийн байгууллага жагсаал, цуглаан зохион байгуулах мэдэгдлийг хүлээн авч зохион байгуулагчаас шаардлагатай мэдээллийг тодруулж болох бөгөөд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр зохион байгуулах газар, хугацаа зэрэгт өөрчлөлт оруулж болно.

8.9.Жагсаал, цуглаан зохион байгуулагч нь мэдэгдэл хүргүүлснээс хойш зохион байгуулах хүртэлх хугацаанд хэдийд ч жагсаал, цуглаан зохион байгуулахыг цуцалж болох бөгөөд энэ тохиолдолд цагдаагийн байгууллагад даруй мэдэгдэнэ.

8.10.Цагдаагийн байгууллага жагсаал, цуглаан зохион байгуулах талаарх мэдээллийг тухайн нутаг дэвсгэрт байрлах оршин суугч, байгууллагад боломжит хэлбэрээр урьдчилан мэдээлнэ.

8.11.Аяндаа үүссэн жагсаал, цуглаанд энэ хуулийн 8.1, 8.2-т заасан мэдэгдэл хүргүүлэхийг шаардахгүй.

8.12.Аяндаа үүссэн жагсаал, цуглаан нь зохион байгуулагчтай болсон тохиолдолд даруй эрх бүхий байгууллагад мэдэгдэнэ.

Тайлбар: - Энэ зүйлд заасан “эд зүйл” гэдэгт гэр, майхан, тээврийн хэрэгсэл, нисгэгчгүй төхөөрөмж, цахилгаан үүсгүүр, түүний дагалдах зүйлийг ойлгоно.

Тайлбар: - Энэ хуульд заасан “нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллага” гэдгийг орон нутагт аймгийн цагдаагийн газар, хэлтэс, нийслэлд Нийслэлийн цагдаагийн удирдах газрыг ойлгоно.

9 дүгээр зүйл.Жагсаал, цуглааныг зохион байгуулагч, оролцогчийн үүрэг

9.1.Жагсаал, цуглаан нь энэ хуулийн 9.4-т заасныг хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий зохион байгуулагчтай байна.

9.2.Жагсаал, цуглааныг санаачилсан, мэдэгдлийг хүргүүлсэн этгээдийг зохион байгуулагч гэж тооцно.

9.3.Зохион байгуулагч жагсаал, цуглаан зохион байгуулагдахаас өмнө дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ:

9.3.1.жагсаал, цуглаан зохион байгуулах үеийн хууль зүйн болон аюулгүй байдлын зөвлөмжтэй танилцах;

9.3.2.оролцогчдод энэ хуулийн 9.4-т заасан шаардлагыг урьдчилан анхааруулах;

9.3.3.энэ хуулийн 9.4-т заасан нөхцөл хангагдаагүй талаар мэдээлэл байгаа тохиолдолд цагдаагийн байгууллагад даруй мэдэгдэж шаардлагатай арга хэмжээ авах саналыг хүргүүлэх.

9.4.Жагсаал, цуглаанд оролцогч дараах үүрэг хүлээнэ:

9.4.1.жагсаал, цуглаан хийх газарт нийтийн хэв журмыг сахих;

9.4.2.бусдын эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэж, бусдын эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд хохирол учруулахгүй байх;

9.4.3.зэвсэг, зэвсгийн чанартай бусад зүйл, химийн хорт болон аюултай, тэсэрч дэлбэрэх бодис, шатах, тослох материал, орчиндоо аюул учруулж болох амьтныг авч явахгүй байх;

9.4.4.жагсаал, цуглааны явцад аливаа хэлбэрээр хүч хэрэглэхгүй байх;

9.4.5.согтуурруулах ундаа, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглэхгүй байх.

9.5.Жагсаал, цуглаан зохион байгуулагч, оролцогч нь жагсаал, цуглааны аль ч үед хууль зүйн мэргэжлийн туслалцаа авах эрхтэй.

9.6.Энэ зүйлийн 9.5-д заасан хууль зүйн туслалцааг Хууль зүйн туслалцааны тухай хуулийн 5.2.1-д заасан хэлбэрээр хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх байгууллага үзүүлнэ.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ.
ЖАГСААЛ, ЦУГЛААНЫГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ХОРИГЛОЛТ, ХЯЗГААРЛАЛТ,

10 дугаар зүйл.Жагсаал, цуглааныг зохион байгуулахыг хориглох газар, зорилго

10.1.Дараах газарт жагсаал, цуглаан зохион байгуулахыг хориглоно:

10.1.1.Монгол Улсын хилийн боомт;
10.1.2.Төрийн ордон, түүний нутаг дэвсгэр;
10.1.3.эмнэлгийн байгууллага;
10.1.4.нисэх онгоцны буудал, төмөр замын өртөө, буудал
10.1.5.хорих анги, түүний хамгаалалтын зурвас;
10.1.6.улсын онц чухал объект, түүний хамгаалалтын бүс;
10.1.7.төрийн тусгай хамгаалалтын бүс.

10.2.Улс орны буюу тодорхой нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд онц болон дайны байдал зарласан, гамшиг, аюулт үзэгдэл, осол тохиолдсон бол тухайн нутаг дэвсгэрт уг шалтгаан арилах хүртэлх хугацаанд жагсаал, цуглааныг зохион байгуулахыг хуулиар хязгаарлаж болно.

10.3.Онц болон дайны байдал зарласан шалтгааныг эсэргүүцэх, гамшгийн хор уршгийг арилгах зорилгоор зохион байгуулах жагсаал, цуглаанд энэ зүйлийн 10.2 дахь хэсэг хамаарахгүй.

10.4.Дараах зорилгоор жагсаал, цуглаан хийхийг хориглоно:

10.4.1.дайныг сурталчлах, салан тусгаарлах, ялгаварлан гадуурхах, хорлон сүйтгэх ажиллагаа явуулах, төрийн эрх мэдлийг хууль бус аргаар авахыг уриалах;

10.4.2.үндэсний аюулгүй байдал, нийтийн хэв журам, олон нийтийн аюулгүй байдалд хохирол учруулж эмх замбараагүй байдал бий болгох.

10.5.Хуулиар хориглосноос бусад зорилгоор зохион байгуулсан, эсхүл зохион байгуулагдсан жагсаал, цуглааны явцад энэ хуулийн 10.4-т заасан зорилго бүхий нөхцөл байдал бий болсон бол тухайн жагсаал, цуглааныг үргэлжлүүлэхийг хориглоно.

10.6.Жагсаал, цуглаан үргэлжилж байгаагаас бусад тохиолдолд шөнийн цагаар зохион байгуулахыг хориглоно.

10.7.Сэтгэцийн эмгэгийн улмаас өөрийн үйлдлийн бодит шинж чанар, аюулыг ухамсарлах, өөрийн үйлдлээ удирдан жолоодох чадваргүй хүн, хуульд заасан бол төрийн тусгай алба хаагчийг жагсаал, цуглаан зохион байгуулах, түүнд оролцохыг хуулиар хязгаарлаж болно.

Тайлбар: Энэ зүйлийн 10.6-д заасан “шөнийн цаг” гэдгийг Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 88.1-д зааснаар ойлгоно.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

ОРОЛЦОГЧИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ, ДЭГ ЖУРМЫГ ХАНГУУЛАХ

11 дүгээр зүйл.Жагсаал, цуглаан, түүнд оролцогчдыг хамгаалах

11.1.Цагдаагийн байгууллага нь энэ хуульд заасан журмын дагуу зохион байгуулагдаж байгаа жагсаал, цуглааны үед зохион байгуулагч, оролцогч иргэдийн аюулгүй байдлыг хангах үүрэгтэй.

11.2.Аяндаа үүссэн жагсаал, цуглааныг эрх бүхий байгууллагад мэдэгдсэн эсэх, зохион байгуулагчтай эсэхээс үл хамааран оролцогчдын аюулгүй байдлыг хангана.

11.3.Цагдаагийн албан хаагч нь хуульд заасан үүргээ гүйцэтгэхдээ жагсаал, цуглаанд оролцогчидтой хүндэтгэлтэй харьцаж, тэдгээрийн ялгаатай байдалд тохирсон арга хэмжээ авна.

11.4.Жагсаал, цуглааны явцад хүний эрх хамгаалагч, хөндлөнгийн ажиглагч хяналт тавих, ажиглалт мониторинг хийх, олон нийтийг мэдээллээр хангах, хууль зүйн туслалцаа авах боломжийг хязгаарлахгүй бөгөөд эдгээр үйл ажиллагаанд саад учруулах, хөндлөнгөөс нөлөөлөхөд чиглэсэн аливаа үйлдлийг хориглоно.

12 дугаар зүйл.Эрх бүхий этгээдээс хариу үзүүлэх

12.1.Жагсаал, цуглаан болон өлсгөлөн, суулт хийж байгаа асуудлаар хариуцах этгээд тодорхой бол тухайн эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтан болон түүнийг төлөөлөх эрх бүхий этгээд жагсаал, цуглаан зохион байгуулагч, өлсгөлөн зарлаж, эсхүл суулт хийж байгаа этгээдийг хүлээн авч уулзах, шаардлагад хариу өгөх зэрэг хуульд нийцсэн арга хэмжээг авч болно.

13 дугаар зүйл.Жагсаал, цуглааныг албадан тараах

13.1.Жагсаал, цуглааны явцад түүний анхны зорилго өөрчлөгдөж энэ хуулийн 10.4-т заасан нөхцөл байдал үүссэн, эсхүл түүнд хүргэх эрсдэл үүсэж болзошгүй нь үндэсний аюулгүй байдлыг хангах болон хууль сахиулах байгууллагын мэдээ, баримтаар батлагдсан тохиолдолд жагсаал, цуглааныг албадан тараах үндэслэл болно.

13.2.Энэ хуулийн 10.4-т заасан жагсаал, цуглааныг зориудаар зохион байгуулсан, эсхүл хуулиар хориглоогүй жагсаал, цуглааны явцад хориглосон зорилго бүхий нөхцөл байдал бий болсон бол албадан тараах үндэслэл болно.

13.3.Жагсаал, цуглааныг зохион байгуулагч, түүнд оролцогчид энэ хуульд заасан үүргээ биелүүлээгүйгээс нийтийн хэв журам алдагдаж, эмх замбараагүй байдал бий болсон буюу хүний амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учирсан бол албадан тараах үндэслэл болно.

13.4.Жагсаал, цуглаан зохион байгуулагдах үеэр энэ хуулийн 10.4-т заасан үндэслэл бий болсон тохиолдолд нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагын дарга албадан тараах саналыг нийслэлийн нутаг дэвсгэрт Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар, сумын нутаг дэвсгэр бол сумын Засаг даргын Тамгын газарт, хоёр ба түүнээс дээш сумын нутаг дэвсгэр дамнасан тохиолдолд аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт хүргүүлнэ.

13.5.Тухайн шатны Засаг даргын Тамгын газар энэ хуулийн дараах шаардлагад нийцүүлэн албадан тараах тухай шийдвэр гаргаж, Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комисс болон нутаг дэвсгэр хариуцсан цагдаагийн байгууллагад даруй мэдэгдэнэ.

13.5.1.хуульд заасан үндэслэл журмын дагуу гаргасан байх;

13.5.2.үндэсний аюулгүй байдал, нийтийн хэв журам, нийтийн ёс суртахуун, нийтийн эрүүл мэнд, эсхүл, хүний эрх, эрх чөлөө, нэр төрийг хамгаалах зорилгод нийцсэн байх.

13.6.Жагсаал, цуглааны үеэр нэг буюу хэсэг хүн хүч хэрэглэж бусдын эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд хохирол учруулсан нь тухайн жагсаал, цуглааныг бүхэлд нь хууль бус гэж үзэж албадан тараах үндэслэл болохгүй.

13.7.Жагсаал, цуглааныг албадан тараахын өмнө зохион байгуулагч, оролцогчдод бүх төрлийн холбоо, мэдээллийн хэрэгсэл ашиглан жагсаал, цуглааныг албадан тараах тухай шийдвэрийг мэдэгдэнэ.

13.8.Албадан тараах шийдвэрийг мэдэгдсэний дараа оролцогчдод сонсогдохуйц чанга яригчаар тодорхой хугацаа өгч гурваас дээш удаа сануулсны дараа албадан тараана.

13.9.Жагсаал, цуглааныг албадан тараах, хүчирхийллийн шинжтэй үйлдэл гаргасан оролцогчид эрх бүхий байгууллагаас хуульд заасан арга хэмжээ авах үед хууль зүйн туслалцаа авах эрхийг хангана.

13.10.Албадан тараах ажиллагааны явцыг дууны, дүрсний, дуу-дүрсний бичлэг ашиглан баримтжуулна.

13.11.Хууль сахиулах, тусгай чиг үүргийн байгууллагууд жагсаал, цуглаанд оролцсон хүний хувийн мэдээллийг тэднийг мөрдөн мөшгөх, жагсаал, цуглаан хийх эрхээ хэрэгжүүлсэнтэй нь холбогдуулан хууль бусаар ашиглахыг хориглоно.

13.12.Цагдаагийн байгууллагаас жагсаал, цуглааныг албадан тараах шийдвэрийг хэрэгжүүлсэн тохиолдолд тухайн арга хэмжээг хэрэгжүүлснээс хойш даруй олон нийтэд мэдээлнэ.

14 дүгээр зүйл.Жагсаал, цуглааны явц нээлттэй ил тод байх, гомдол гаргах

14.1.Иргэн жагсаал, цуглаан хийх эрхтэй холбоотой гомдол, мэдээллийг төрийн эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд гаргах эрхтэй.

14.2.Энэ хуулийн 8.6-д заасан жагсаал, цуглаан хийхийг бүртгэхээс татгалзсан шийдвэрийг зохион байгуулагч үндэслэлгүй гэж үзвэл шийдвэрийг хүлээн авсан өдрөөс хойш ажлын 3 өдрийн дотор дээд шатны цагдаагийн байгууллагад гомдол гаргаж болно.

14.3.Энэ зүйлийн 14.2 дахь хэсэгт заасан гомдлыг эрх бүхий албан тушаалтан ажлын 3 өдрийн дотор багтаан хянан шийдвэрлэнэ.

14.4.Жагсаал, цуглаан зохион байгуулагч нь дээд шатны цагдаагийн байгууллагаас гаргасан бүртгэхээс татгалзсан шийдвэр хүлээн авсан зохион байгуулагч түүнийг хуульд нийцэхгүй байна гэж үзвэл гомдлоо уг шийдвэрийг хүлээн авсан өдрөөс хойш ажлын 3 өдрийн дотор шүүхэд гаргана.

14.5.Энэ зүйлийн 14.4-т заасан гомдлыг шүүгч ажлын 6 өдрийн дотор багтаан хянан шийдвэрлэнэ.

14.6.Шүүгч жагсаал, цуглаан хийхийг бүртгэхээс татгалзсан цагдаагийн байгууллагын шийдвэрийг хүчингүй болгосон бол зохион байгуулагч нь шүүгчийн захирамжийг хүлээн авсны дараа энэ тухай тухайн цагдаагийн байгууллагад урьдчилан мэдэгдэж жагсаал, цуглаан хийх хугацааг тохиролцож зохион байгуулж болно.

ЗУРГАДУГААР БҮЛЭГ

БУСАД ЗОХИЦУУЛАЛТ

15 дугаар зүйл.Өлсгөлөн, суулт, түүнтэй холбоотой зохицуулалт

15.1.Өлсгөлөн зарласан хүний эрүүл мэндэд тухайн нутаг дэвсгэрийн Эрүүл мэндийн байгууллага үзлэг хийж, хяналт тавина.

15.2.Өлсгөлөн зарласан этгээдийн амь нас, эрүүл мэндэд ноцтой хохирол учрахаар байгаа нь эрүүл мэндийн байгууллагын дүгнэлтээр тогтоогдсон бол өлсгөлөнг зогсоож албадан эмчилгээнд оруулах арга хэмжээ авах шийдвэрийг тухайн нутаг дэвсгэрийн Эрүүл мэндийн байгууллагын дарга гаргаж, эмнэлгийн байгууллагад хүргэх ажлыг зохион байгуулна.

15.3.Өлсгөлөн, суулт зарлахыг хөндлөнгөөс албадахыг хориглоно.

15.4.Суулт хийж байгаа этгээдэд саад учруулахгүй байж, аюулгүй байдлыг нь хангана.

15.5.Өлсгөлөн зарласан хүнд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журмыг Эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

15.6.Өлсгөлөн, суулт хийх хэлбэрээр олон нийтийн газар үзэл бодлоо илэрхийлэхэд энэ хуулийн 8.1, 8.2-т заасан мэдэгдэл хүргүүлэх, энэ хуулийн 12.3-т заасан албадан тараах зохицуулалт тус тус хамаарахгүй.

16 дугаар зүйл.Хууль зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

16.1.Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэрэг, зөрчлийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

16.2.Энэ хуулийг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

Гарын үсэг

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2025 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ХУУЛЬ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.1994 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдөр баталсан Жагсаал, цуглаан хийх журмын тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөний тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2025 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ДАЙНЫ БАЙДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Дайны байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2.1 дэх заалтын “зохих байгууллагын зөвшөөрөлгүйгээр хурал, цуглаан, жагсаал,” гэснийг “эрх бүхий этгээдэд мэдэгдээгүй жагсаал, цуглаан,” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөний тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2025 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ДОТООДЫН ЦЭРГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Дотоодын цэргийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2.6 дахь заалтын “хүч хэрэглэсэн жагсаал, цуглааныг” гэснийг “хууль бус жагсаал, цуглааныг” гэж өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөний тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2025 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ЗӨРЧЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Зөрчлийн тухай хуулийн 5.8 дугаар зүйлийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“5.8 дугаар зүйл.Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөний тухай хууль зөрчих

1.Хуулиар хориглосон газарт эсхүл, хуулиар хориглосон зорилгоор, эсхүл хуулиар зөвшөөрснөөс бусад этгээд жагсаал, цуглаан зохион байгуулсан бол учруулсан хохирол, нөхөн төлбөрийг гаргуулж хүнийг нэг зуун тавин нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг нэг мянга таван зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.

2.Хуульд заасан эрх бүхий этгээдэд мэдэгдээгүй жагсаал, цуглаан зохион байгуулсан бол хүнийг нэг зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг нэг мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.

3.Хуульд заасан журмын дагуу жагсаал, цуглаан зохион байгуулахад зориудаар саад учруулсан бол хүнийг нэг зуун тавин нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг нэг мянга таван зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.

4.Согтууруулах ундаа, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглэсэн, сэтгэцийн эмгэгийн улмаас өөрийн үйлдлийн бодит шинж чанар, аюулыг ухамсарлах, өөрийн үйлдлээ удирдан жолоодох чадваргүй хүнийг жагсаал, цуглаанд зориудаар татан оролцуулсан, эсхүл жагсаал, цуглаанд оролцуулахын тулд бусдыг эд мөнгөөр татах, дарамт шахалт үзүүлэх хэлбэрээр албадсан бол учруулсан хохирол, нөхөн төлбөрийг гаргуулж хүнийг гурван зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг гурван мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.

5.Жагсаал, цуглааныг зохион байгуулагч, оролцогч зэвсэг, хорт бодис, тэсэрч дэлбэрэх бодис, орчин тойрон, хүний амь нас, эрүүл мэндэд аюул учруулж болохуйц аливаа зүйл, амьтан авч явсан бол зөрчил үйлдэхэд ашигласан зэвсэг, хэрэгслийг хурааж, учруулсан хохиролыг гаргуулж хүнийг таван зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний

төгрөгөөр торгох, хуулийн этгээдийг таван мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.”

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөний тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2025 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ЦАГДААГИЙН АЛБАНЫ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Цагдаагийн албаны тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлд доор дурдсан агуулгатай 44.4 дэх хэсэг нэмсүгэй:

“44.4.Жагсаал, цуглааныг албадан тараах шийдвэрийг хэрэгжүүлэхэд Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөний тухай хуульд заасан зохицуулалтыг баримтална.”

2 дугаар зүйл.Цагдаагийн албаны тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлийн 44.1 дэх хэсгийн “сум, дүүргийн Засаг даргын шийдвэрийг” гэснийг “эрх бүхий этгээдийн шийдвэрийг” гэж, 54 дүгээр зүйлийн 54.2.6 дахь заалтын “хүч хэрэглэсэн “жагсаал, цуглаан” гэснийг “хууль бус жагсаал, цуглаан,” гэж өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөний тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг